

Заботнова М. В.

Національна академія Національної гвардії України

ЕКВІВАЛЕНТНІСТЬ У ПРОЦЕСІ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ В КІБЕРПРОСТОРІ

У статті представлено особливості еквівалентності у процесі англо-українського перекладу лексичних одиниць на позначення молодіжного сленгу в кіберпросторі. Актуальність статті зумовлена викликами, які створюються сучасними методами спілкування в кіберпросторі через чисельні соціальні мережі. Авторка зацікавилася, що мета дослідження полягає у визначенні особливостей еквівалентності молодіжного сленгу у процесі його відтворення українською мовою. У роботі виявлено ключові лексичні одиниці на позначення молодіжного сленгу в соціальних мережах кіберпростору, а саме: аббревіатури, акроніми, скорочення, жаргонізми та сучасні меми. Крім того, у статті висвітлено визначення зазначених понять, які були запропоновані лінгвістичними словниками та вченими з досліджуваної галузі. Авторка пропонує результати аналізу аббревіатур, акронімів, скорочень, жаргонізмів та сучасних мемів, які є лексичними одиницями на позначення молодіжного сленгу на просторах кіберпростору, за класифікацією рівнів еквівалентності, що була запропонована відомим науковцем В. Комісаровим. Аналіз проведений на матеріалі різноманітних уривків з інтернет-листування та постів із соціальних мереж Facebook та Instagram, які були обрані шляхом спеціального відбору з урахуванням специфіки дослідження та відкритості доступу до особистих матеріалів користувачів інтернету. Авторка отримала результати аналізу, які дають змогу наголошувати на тому, що майже неможливо досягнути вищих рівнів еквівалентності за відтворення українською мовою аббревіатур, скорочень, жаргонізмів і мемів загалом, здебільшого це стосується представників перших двох лексичних груп. Це відбувається через відсутність можливості здійснювати дослівний переклад без уживання перекладацьких трансформацій, серед яких найчастіше використовуються такі: вилучення, додавання та різні типи заміни, що спричинено розбіжностями у граматичних, лексичних і стилістичних аспектах мови перекладу. Отже, авторка дійшла висновку, що найчастіше спостерігаються третій і четвертий рівні еквівалентності, п'ятий майже відсутній.

Ключові слова: молодіжний сленг, еквівалентність, кіберпростір, меми, аббревіатури, жаргонізми, скорочення.

Постановка проблеми. Сьогодні людина проводить у соціальних мережах майже весь свій вільний час. Чим більше суспільство занурюється у світ віртуального спілкування, тим більше заострюється проблематика відтворення англомовного молодіжного сленгу українською мовою, через глобалізацію інтернет-комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато науковців присвятили свої дослідження специфіці реалізації молодіжного сленгу, серед них: В. Барфорд [5], Д. Кристал [7], Р. Лохманн [8] і багато інших.

Постановка завдання. Мета роботи полягає у визначенні особливостей еквівалентності молодіжного сленгу у процесі його відтворення українською мовою. Актуальність роботи зумовлена викликами, які створюються сучасними методами спілкування в кіберпросторі через чисельні соціальні мережі.

Виклад основного матеріалу. У межах нашого дослідження до молодіжного сленгу ми відносимо такі одиниці: аббревіатури, акроніми, скорочення, жаргонізми та меми, які були відібрані методом цілеспрямованої вибірки з таких соціальних мереж кіберпростору, як Facebook та Instagram. Розглянемо визначення ключових понять статті:

1) аббревіатура – це скорочена форма слова або фрази, яка складається з перших літер, коли скорочення – це спосіб словотвору, за якого складаються разом різні частини основи, яка збігається зі словом або словосполученням, об'єднаним загальним змістом [6];

2) акронім – скорочення, фонетична структура якого збігається з фонетичною структурою загальноживаних слів. Для утворення акронімів використовують частини слів, що входять до складу початкових термінологічних слів або корелят [1];

3) скорочення – це такий спосіб словотвору, сутність якого полягає у відсіканні частини основи, що або збігається зі словом, або становить собою словосполучення, об’єднане загальним змістом [1];

4) жаргонізм – це специфічна лексика, що вживається в розмовному мовленні людей окремих соціальних груп, пов’язаних певною спільністю інтересів – професією, перебуванням у певному середовищі, однаковим захопленням [3];

5) мем – це культурний і лінгвістичний феномен, який залежить від емоційних, освітніх можливостей і уяви автора і, власно, інтернет-користувачів, які надалі будуть використовувати цю одиницю, а також виступає мовною одиницею у процесі сучасного мережевого спілкування [2].

Кожний із перелічених представників лексичної групи (разом і окремо) в інтернет-спілкуванні виступають одиницями на позначення молодіжного сленгу. Для досягнення мети доцільно провести аналіз запропонованих нижче одиниць на позначення молодіжного сленгу, звертаючи увагу на рівні їхньої еквівалентності у процесі англо-українського перекладу. За основу ми беремо рівні еквівалентності, запропоновані науковцем В. Комісаровим [4].

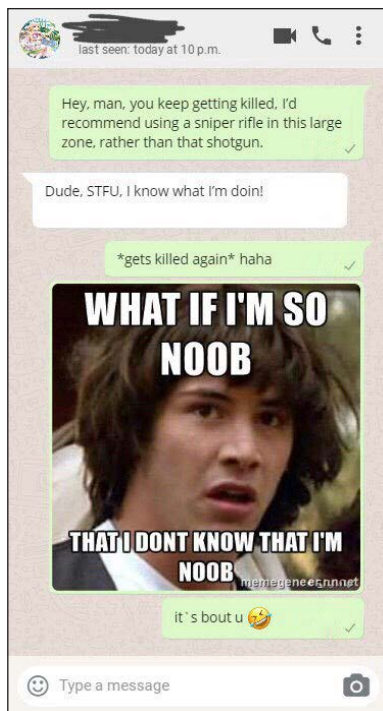

Рис. 1. “STFU”

На рисунку 1 можна побачити такий вираз: “Hey, man, you keep getting killed, I’d recommend using a sniper rifle **in this large zone**, rather than that’s hot gun” – «Гей, чувак, тебе знову вбили. Краще використовуй тут снайперку, ніж цей дробовик». Слово *man* у цьому контексті має таке ж значення,

як слово *dude*, згадане вище – чувак. У цьому виразі ми бачимо контекстуальну заміну: *keep getting killed* – знову вбили, *recommend using* – краще використовуй, та вилучення. Отже, українською мовою досягнуто 3-го рівня еквівалентності.

“Dude, STFU, I know what I’m doin!” – «Чувак, стули пельку, я знаю, що роблю». STFU – аббревіатура від англійської фрази *Shut the F * up*, яка може бути перекладена як *стули пельку*, і цей вираз відтворюється за допомогою синонімічної заміни, *doin* – скорочена форма від *doing* – *робити*, перекладається дослівно, але оригінальна скорочена форма слова під час перекладу українською мовою не зберігається. Отже, зважаючи на всі трансформації, які використовувалися в передачі повідомлення, текст перекладу відповідає 3-му рівню еквівалентності.

Вираз “Gets killed again” – «знову вбитий» у зірочках, так у мережевому спілкуванні позначають думки людини, яка пише повідомлення.

Мем, який супроводжується повідомленням “What if I’m so noob that I don’t know that I’m noob” – «Що, якщо я настільки нуб, що я навіть не знаю, що я нуб». *Noob* – це слово міцно закоренилося і в українському молодіжному сленгу. Воно позначає *новачка в чому-небудь* (зазвичай у комп’ютерних іграх), у якого не вистачає майстерності, і він постійно програє, скаржиться на це, але не вважає за потрібне навчитися новим речам. Це слово відтворюється українською мовою за допомогою транскрибації, окрім цього, у виразі використовується додавання слів *настільки* та *навіть*. Отже, досягнуто 5-го рівня еквівалентності.

“It’s bout u” – «Це про тебе». Під час відтворення цього виразу використовується дослівний переклад. У реченні можна побачити скорочення “bout” (*about*) – *про*, “u” (*you*) – *ти*. Але через відсутність можливості відтворити скорочення українською мовою переклад сягає 4-го рівня еквівалентності.

Скріншот з Instagram (рис. 2), на якому нас цікавить хештег підпису під фото.

Рис. 2. “Basic”

“I’m wearing sneakers, jeans, and drinking a Starbucks Latte #basic” – «Я ношу кросівки, джинси і н’ю ламте зі Старбакса #basic». Basic – дослівно перекладається як «базовий, звичайний». Якщо людина дотримується мейнстрімних трендів, і їй не вистачає оригінальності, то вона називається на молодіжному слензі *basic*. Часто англійські хештеги не перекладаються, а використовуються мовою оригіналу, оскільки мультимовні користувачі, які використовують певний хештег, підсвідомо або задалегідь розуміють його значення. У такому разі переклад слова взагалі не відбувається – і це не через відсутність еквівалента, а через інтернаціональність самого значення. Отже, переклад все одно досягнув 4-го рівня еквівалентності.

“I’ve a few q fu” – «Я маю до тебе декілька питань» (рис. 3). Цей вираз є яскравим прикладом дослівного перекладу, у реченні використовуються скорочення “Q” (*questions*) – *питання*, “fu” (*for you*) – *для тебе*. Але, як ми бачимо, у перекладі неможливо залишити незмінною саму форму повідомлення, а саме скорочення, які використовуються в цьому прикладі, через це вираз досягає 3-го рівня еквівалентності порівняно з оригіналом.

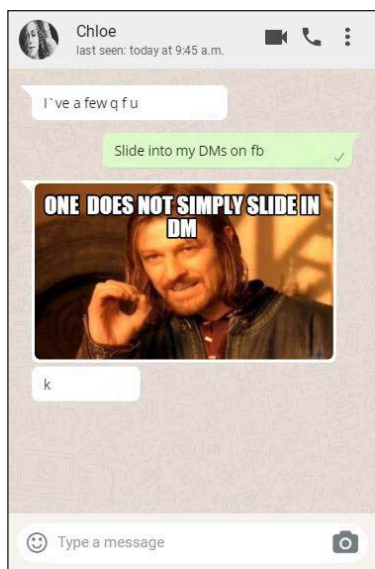

Рис. 3. “DM”

“Slide into my DMs.” – «Напиши мені у ПП». DM – аббревіатура від *direct messages* – *написати у приватні повідомлення*. До речі, цей вислів дуже часто вживається з метою подальшого знайомства і налагодження відносин. Це стосується не тільки WhatsApp, але й соціальних мереж із діалогами. У цьому прикладі ми маємо дослівний переклад із повним збереженням форми повідомлення, включно з аббревіатурою DM – ПП, що забезпечує виразу 5-й рівень еквівалентності.

“One does not simply slide in DM. K.” – «Не просто так взяти і написати у ПП. Добре». Англomовна аббревіатура K є скороченням від слова *Ok* – *добре*. У перекладі аббревіатура не зберігається – можна знайти відповідник за допомогою використання англomовного *Ok*, який сьогодні став інтернаціоналізмом, незважаючи на англomовне написання.

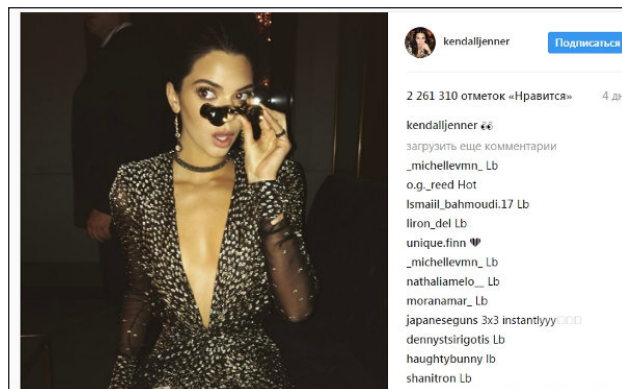

Рис. 4. “LB”

FB / LB (рис. 4) – сьогодні ці хештеги знайомі майже всім користувачам Instagram, означають #взаємнапідписка і #взаємнілайки. FB і LB – ці скорочення мають декілька способів розкодування: #followback, #followforfollow, #likeback та #likeforlike. Зазвичай FB і LB пишуть у коментарях до постів. Хештеги #followback та #likeback перекладаються дослівно, але не зберігають аббревіатури, що забезпечує 3-й рівень еквівалентності.

“TGIFFR” – «Реально, слава Богу, сьогодні н’ятниця» (рис. 5). TGIF (*Thank God It’s Friday*) – ця аббревіатура перекладається, як «Слава Богу, сьогодні н’ятниця», і відображає радість людини в передчутті майбутніх вихідних. FR (*for real*) використовується для того, щоби підкреслити, що ви маєте рацію, в українській мові аналогом буде слово «реально» або «зуб даю». Отже, речення перекладено за допомогою таких трансформацій: акронім TGIF перекладений дослівно, акронім FR – за допомогою синонімічної заміни. Під час відтворення молодіжного сленгу досягнуто 3-го рівня еквівалентності, через цілковиту відсутність у результаті перекладу аббревіатур.

Далі бачимо, що відправник прислав мем, на якому написано “Did some body say Friday?” – «Хтось сказав «н’ятниця»?». Як завжди, під час перекладу мема варто звертати увагу на візуальний супровід, у цьому разі на мемі можна побачити зацікавлену особу, яка перебуває в очікуванні. За допомогою використання дослівного перекладу досягнуто 5-го рівня еквівалентності.

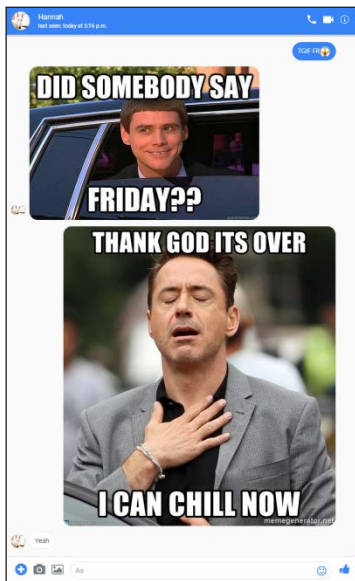

Рис. 5. “TGIF”

“Thank God it’s over. I can chill now” – «Слава Богу, усе закінчилося. Зараз я можу розслабитися». Сленговий вираз *chill out* перекладається як *заспокоїтися, вгамуватися, розслабитися*, у цьому прикладі використовується його скорочена форма. Отже, для відтворення цього виразу використана транспозиція: “I can chill **now**” – «Зараз я можу розслабитися», додавання: “it’s over” – «усе закінчилося», що демонструє 5-й рівень еквівалентності.

“Jane’s party was **lit**!” – «Вечірка у Джейн була **вогонь!**» (рис. 6). Слово *lit* уживається для опису дуже веселої вечірки або «у дрова п’яного учасника» такого заходу (синоніми: *turned, turned up, faded* – «напився»), також слово вживається в різних ситуаціях як синонім до слів *fun, amazing, cool, awesome*. Отже, ми маємо синонімічну заміну. “I’m weak!” – «Я вражений!». Приклад ілюструє контекстуальну заміну. Виклад стає більш прийнятним мовою перекладу, повною мірою зберігає та відтворює інтенції автора, що дозволяє під час відтворення досягнути 4-го рівня еквівалентності.

“She’s so lit she can’t even walk.” – «Вона така п’яна, **що** навіть не може ходити». У цьому прикладі жаргонізм *lit* набуває друге притаманне йому тлумачення українською мовою – *п’яний* або *напідпитку*, що було згадане вище. Переклад ілюструє трансформації транспозиції: “can’t even walk” – «**що** навіть не може ходити», синонімічну заміну “lit” – «п’яна», та додавання. Отже, ми отримуємо у процесі відтворення 4-й рівень еквівалентності через неможливість підібрати повний еквівалент до слова *lit*, який мав би такий самий рівень емоційної забарвленості.

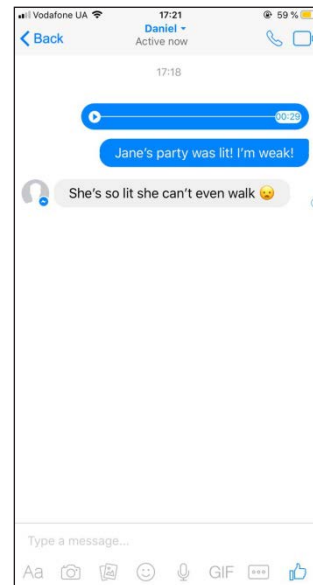

Рис. 6. “I’m weak”

У наступному прикладі (рис. 7) ми знову звертаємо нашу увагу на особливості відтворення хештегів, які у процесі віртуального спілкування набули неймовірної популярності.

Рис. 7. “GOALS”

У цьому прикладі звертаємо увагу на коментар користувача з ніком “andrym94”: “Your relationship is goals” – «Шалено мрію про такі відносини, як у вас». У процесі перекладу використанні такі трансформації: додавання: “Your relationship is goals” – «Шалено мрію про такі відносини, як у вас»; контекстуальна заміна: “Your relationship is goals” – «Шалено мрію про такі відносини, як у вас»; транспозиція всіх мовних одиниць речення. Хештег *#relationshipGOALS* дослівно перекладається українською як *цілі* або *мета*, хоча у віртуальному просторі відтворюється як *#відносинимрії* і трапляється в соціальних мережах практично на кожному кроці в поєднанні з різноманітними іменниками, які поєднуються зі словом *мрії*. Використання цього хештега демонструє бажання життя

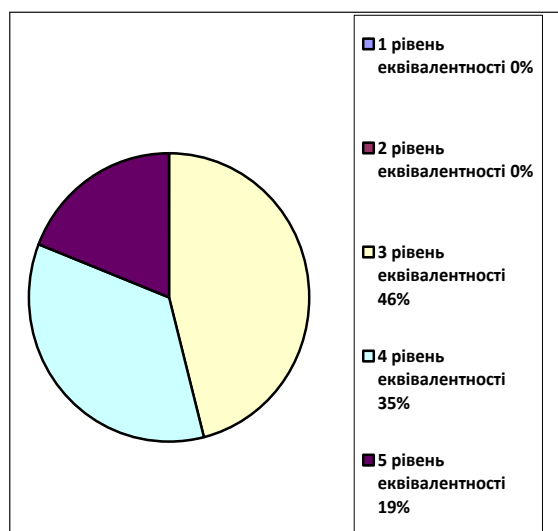

Рис. 8. Показники еквівалентності відтворення молодіжного сленгу українською мовою

або досягнення мрії, які вже хтось реалізував. У перекладі використовується контекстуальна заміна “GOALS” – «мрії», загальне змістове навантаження залишається, але імплементується за допомогою лексичної одиниці з іншим значенням, отже, у цьому виразі 3-й рівень еквівалентності.

Висновки і пропозиції. Дослідивши молодіжний сленг у процесі мережевого спілкування, ми отримали такі результати: незважаючи на велику кількість існуючих перекладацьких трансформацій, неможливо повною мірою відтворити одиниці сленгу, якщо англійською мовою вони представлені аббревіатурами, акронімами або скороченнями, через відсутність еквівалентів із такою ж формою імплементації на письмі мовою перекладу. Отже, відтворення молодіжного сленгу здебільшого відбувається із 3-м або 4-м рівнем еквівалентності, і тільки одиниці молодіжного сленгу, які представлені в мережевому спілкуванні жаргонізмами, дають можливість досягнути 5-го рівня еквівалентності (див. рисунок 8).

Саме тому діаграма еквівалентності відтворення молодіжного сленгу українською мовою у процесі віртуального спілкування відбиває такі результати:

- 1) 1-й рівень еквівалентності – 0%;
- 2) 2-й рівень еквівалентності – 0%;
- 3) 5-й рівень еквівалентності – 19%;
- 4) 4-й рівень еквівалентності – 35%;
- 5) 3-й рівень еквівалентності – 46%.

Список літератури:

1. Володькова С. Проблемы сокращений терминологических единиц в подязыке информатики английского языка. Омск, 2011. 182 с.
2. Заботнова М. The Role of Memes in the World of Developing Internet Communication. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Філологія». 2017. Вип. 30. Т. 2. С. 154–156.
3. Загнітко А. Українська мова : словник-довідник. *Освітній інтернет ресурс*. URL: <http://litmisto.org.ua/?p=2363>.
4. Комиссаров В. Пособие по переводу с английского языка на русский. Ч. II : Грамматические и жанрово-стилистические основы перевода. Москва : Высшая школа, 1965. 287 с.
5. Barford V. Mind Your Slangage. BBC : Magazine. UK, 2009. URL: http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/magazine/8388545.stm.
6. Cambridge Dictionary. *Cambridge University Press*. UK, 2019. URL: <https://dictionary.cambridge.org>.
7. Crystal D. A Little Book of Language. *Yale University Press*. UK, 2011. P. 261.
8. Lohmann R. Teen Slang: Deciphering What Your Teen is Saying. *Psychology today*. 2017. URL: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/teen-angst/201712/teen-slang>.

Zabotnova M. V. EQUIVALENTS IN THE PROCESS OF ENGLISH-UKRAINIAN TRANSLATION OF LEXICAL UNITS TURNED TO REALIZATION OF TEEN SLANG IN CYBERSPACE

The article is devoted to the specificity of equivalents in the process of English-Ukrainian Translation of Teen Slang in Cyberspace. The urgency of the work is posed by the uncontrolled spreading of technological resources and, relevantly, of global Internet use, thus, there increase the way of teen slang implementation in cyberspace. The aim of the article is formed due to the linguistic need to distinguish the specificity of equivalents of cyberspace teen slang in the process of its English-Ukrainian rendering. The author highlights lexical units which are to be included to Internet teen slang, due to author's own experience on Internet surfing, among which there are: abbreviations, acronyms, shortenings, jargons and trendy memes. As well, the article gives general characteristics and complete definitions of the mentioned concepts proposed by scientists who work in the mentioned field and linguistic dictionaries. The author proposes the results of the analysis of lexical units which determine teen slang in cyberspace based on the classification of equivalents' levels by famous linguist and scientist V. Komissarov on the material of abstracts of chatting and posts in social networks such

as: Facebook and Instagram. The analysis has been carried out on the purposefully chosen abstracts of the chatting letters from modern social networks on Internet. The article comes up to the results that far not every level of equivalents is to be implemented throughout the process of rendering into the Ukrainian language due to grammar, lexical, synthetic and structural peculiarities of the target language, thus, it turned out to be impossible to translate the source language means of teen slang with the help of word-for-word method but with the help of omission, addition and substitution. As a result, the author figures out that the most widely used levels of equivalents which are used to render such passages are the third and fourth ones, rarely there is used the fifth level.

Key words: *teen slang, equivalents, cyberspace, memes, abbreviations, shortenings, jargons.*